

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติด้านสุขภาพของแม่บ้านในชนบทจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยแยกประเด็นศึกษาคั้งนี้ คือ ความรู้ด้านสุขภาพของแม่บ้านในชนบทจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นอย่างไร การปฏิบัติด้านสุขภาพของแม่บ้านในชนบทจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นอย่างไร และทั้งความรู้และการปฏิบัติด้านสุขภาพนั้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ แม่บ้านที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้(รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1)

1.2.1 สุ่มอำเภอต่าง ๆ จำนวน 1 อำเภอ ในแต่ละจังหวัด ในข้อ 1.1 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ผลจากการสุ่มคั้งนี้

อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

1.2.2 สุ่มตำบลต่าง ๆ จำนวน 1 ตำบล ในแต่ละอำเภอในข้อ 1.2.1 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย(Simple Random Sampling) ได้ผลจากการสุ่ม คั้งนี้

ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

ตำบลกะลุบั้ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบลมะรือโบตก อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

1.2.3 สุ่มหมู่บ้านต่าง ๆ จำนวน 1 หมู่บ้าน ในแต่ละตำบล ในข้อ 1.2.2 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย(Simple Random ของโครงการรณรงค์คุณภาพชีวิต ปี 2529 และหมู่บ้านตามโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง(อพบ.) ไม่เอามาสุ่ม(เนื่องจากหมู่บ้านที่มีลักษณะดังกล่าวนี้อาจจะได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการดำเนินงานตามโครงการแตกต่างไปจากหมู่บ้านโดยทั่ว ๆ ไป) ได้ผลจากการสุ่ม คั้งนี้

บ้านม่วงหวาน ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

บ้านกะลุบั้ง ตำบลกะลุบั้ง อำเภอรามัน จังหวัด
ยะลา

บ้านอาแว ตำบลมะรือโบตก อำเภอระแงะ จังหวัด
นราธิวาส

1.2.4 คำนวน 25% ของครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านในข้อ
1.2.3 ได้จำนวนครัวเรือนจากการคานวณทั้งสิ้น 92.3
ครัวเรือน แต่เนื่องจากบางครัวเรือนที่สุ่มตัวอย่าง ได้อาจ
ไม่มีกลุ่มเป้าหมายตามลักษณะที่ต้องการศึกษา เช่น
เด็ก 0-1 ปี เด็กก่อนวัยเรียน เด็กวัยประถมศึกษา
อยู่ในครัวเรือนที่สุ่มตัวอย่าง ได้ จึง ได้ขยายจำนวน
ครัวเรือนที่ศึกษาให้ครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน เท่าที่เวลา
จะอำนวยให้ ได้จำนวนครัวเรือนที่ศึกษาทั้งสิ้น 277
ครัวเรือน (รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 2)

1.2.5 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ แม่บ้านที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน ในข้อ
1.2.4 จำนวนทั้งสิ้น 277 ครัวเรือน ที่มีคุณสมบัติ
ดังต่อไปนี้

เป็นครอบครัวเดี่ยว

นับถือศาสนาอิสลาม

อาชีพกรรมกร หรืออาชีพรับจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานใน
กระบวนการผลิตและกรรมกร

ระดับการศึกษาไม่สูงกว่าประถมศึกษาภาคบังคับ

แสดง อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และผลการสุ่ม
ตัวอย่าง

จังหวัด	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	
ปัตตานี	1. อ. เมือง	(อ.มายอ)	(ต.สาละวิน)	
		5.1 ต.บ้านัน	ม.1 บ้านบาตะกูโบ	
		2. อ. โศกโพธิ์	5.2 ต.ถนน	ม.2 บ้านม่วงหวาน*
		3. อ.หนองจิก	5.3 ต.มายอ	ม.3 บ้านคุดยง
4. อ.ยะรัง		5.4 ต.สะกา		

จังหวัด	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
	5. อ.มายอ*	5.5 ต.ตรัง	
	6. อ.ยะหริ่ง	5.8 ต.กระเสาะ	
	7. อ.ปะนาเระ	5.7 ต.สาครใต้	
	8. อ.สายบุรี	5.8 ต.ปะโค	
	9. ก.ทุ่งช้างแดง	5.9 <u>ต.สาครบน*</u>	
	10. ก.ไม้แก่น	5.10 ต.เกาะจัน	
	11. ก.กะพ้อ	5.11 ต.กระหวะ	
		(อ.รามัน)	(ต.กะลุบั้ง)
ยะลา	1. อ.เมือง	2.1. ต.กาฆอบเกาะ	ม.1 บ้านบือแนบารู
	2. <u>อ.รามัน*</u>	2.2. ต.มาลอ	<u>ม.2 บ้านกาลูบั้ง*</u>
	3. อ.ยะหา	2.3. ต.จะเก๊ะ	ม.3 บ้านมาลูกา
	4. อ.บันนังสตา	2.4. ต.ตะโล๊ะทะเล	ม.4 บ้านเลส
	5. อ.เบตง	2.5. ต.เกะรอ	
	6. ก.ธารโต	2.6. ต.อาซ่อง	
		2.7. ต.ท่าซง	
		2.8. ต.วังพญา	
		2.9. ต.เนินงาม	
		2.10 ต.บาโงย	
		2.11 ต.กาลอ	
		2.12 ต.กอกอคือระ	
		2.13 ต.โกตาบารู	
		2.14 ต.บือม็ง	
		2.15 ต.ยะคี๊ะ	
		2.16 <u>ต.กะลุบั้ง*</u>	

จังหวัด	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
		(อ.ระแงะ)	(ต.มะรือโบตก)
นราธิวาส	1.อ.เมือง	5.1 ต. คันหยงมัส	ม.1 บ้านมะรือโบ
	2.อ.ยี่งอ	5.2 ต. คันหยงลิมอ	ม.2 บ้านบราเฮง
	3.อ.บาเจาะ	5.3 ต. จรบ	ม.3 บ้านนิบง
	4.อ.รือเสาะ	5.4 ต. บุกิต	ม.4 บูกี้ะมูนัง
	5.อ.ระแงะ*	5.5 ต. มะรือโบออก	ม.5 บาโงระนะ
	6.อ.ตากใบ	5.6 ต. <u>มะรือโบตก*</u>	ม.6 <u>บ้านอ่าว*</u>
	7.อ.สุโหงปาตี	5.7 ต. บาโงสะโต	ม.7 บ้านบูกี้ะบาเคาะ
	8.อ.สุโหงโกลก	5.8 ต. กาลิซา	
	9.อ.สุคีริน	5.9 ต. บางอ	
	10.อ.จะแนะ		
	11.อ.ศรีสาคร		

หมายเหตุ * อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ที่ล้อมตัวอย่างได้

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างและประชากรในหมู่บ้าน/จังหวัด

จังหวัด	ประชากร (ครอบครัว)	กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
1. บ้านม่วงหวาน จังหวัดปัตตานี	120	83	69.1
2. บ้านกาลูบึง จังหวัดยะลา	127	98	77.1
3. บ้านอ่าว จังหวัดนราธิวาส	122	96	78.7

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสำรวจร่วมกับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ สกุล ที่อยู่ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา อาชีพ รายได้ของครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจการปฏิบัติด้านสุขภาพ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอิงเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จากแบบสำรวจ จปฐ.1 แบบสำรวจ จปฐ.2 และแบบสำรวจ จปฐ.3 ของคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) โดยเลือกศึกษาเฉพาะตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสุขภาพอนามัยเท่านั้น รวม 14 ตัวชี้วัด ดังนี้คือ

จปฐ.ข้อ 1 จปฐ.ข้อ 2 จปฐ.ข้อ 3 จปฐ.ข้อ 5 จปฐ.ข้อ 7 จปฐ.ข้อ 8
จปฐ.ข้อ 10 จปฐ.ข้อ 12 จปฐ.ข้อ 13 จปฐ.ข้อ 14 จปฐ.ข้อ 21 จปฐ.ข้อ 22
จปฐ.ข้อ 23 แต่ละตัวชี้วัด จปฐ.นี้ ได้นำมาสร้างแบบสำรวจเป็นคำถาม

ชนิดเลือกตอบ 2-3 ตัวเลือก ข้อมูลส่วนนี้จะได้จากการสัมภาษณ์ หรือจากการศึกษาเอกสารหรือทะเบียน การให้บริการของเจ้าหน้าที่ แล้วแต่ประเภทข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ให้คำชี้แจงไว้อย่างชัดเจนในแบบสำรวจแต่ละข้อ ผลที่ได้จากการสำรวจ จปฐ.

แบ่งด้วยการปฏิบัติเป็น 2 ลักษณะ

1. การปฏิบัติจัดว่าเข้าเกณฑ์ จปฐ.
2. การปฏิบัติจัดว่าไม่เข้าเกณฑ์ จปฐ.

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความรู้ด้านสุขภาพ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาหนังสือวารสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจด้านสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากแบบเรียนด้วยตนเองของอาสาสมัครสาธารณสุข และจากประสบการณ์การทำงานด้านสาธารณสุขของผู้วิจัย ข้อคำถามจะครอบคลุมข้อปฏิบัติและข้อดีข้อเสียหรือผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การปฏิบัติด้านสุขภาพตามเกณฑ์เครื่องชี้วัด จปฐ.แต่ละข้อ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามชนิดปลายเปิดและปลายปิดกำหนดคำตอบ 3-4 ตัวเลือก คำตอบที่ถูกต้องที่จะนำไปสู่การปฏิบัติด้านสุขภาพเข้าเกณฑ์จปฐ. ได้ 1 คะแนน คำตอบอื่น ๆ ได้ 0 คะแนน

ทั้งนี้แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ในส่วนที่ 2 และ 3 จะจัดเรียงตามเกณฑ์ชี้วัดจปฐ. แต่ละข้อ ตัวอย่างเช่น ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านสุขภาพตามเกณฑ์ชี้วัด จปฐ.ข้อ 1 ในส่วนที่ 2 จะถามด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพที่จะนำไปสู่การปฏิบัติด้านสุขภาพตามเกณฑ์ชี้วัด จปฐ.ข้อ 1 ในส่วนที่ 3 เป็นดังนี้ เรียงไปจนจบข้อคำถาม ในส่วนที่ 2 และ 3 ทั้งนี้เพื่อความต่อเนื่องของคำถามในเรื่องหนึ่ง ๆ ป้องกันความสับสนในการถามกลับ ไปกลับมา ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เบื่อหน่าย และไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร และแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ชุดที่รวมส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เข้าไว้ด้วยกันปรากฏในภาคผนวก (แบบสำรวจที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้)

แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนี้ ผู้วิจัย ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นนำแบบสอบถามไปหาความตรงและความเที่ยง ดังนี้

2.1 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัย ได้นำแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับมหาวิทยาลัยและกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 6 ท่าน
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานระดับหัวหน้าฝ่ายของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในจังหวัดปัตตานี
ยะลา และนราธิวาส จำนวน 3 ท่าน รวมเป็น 9 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก)
พิจารณาตรวจสอบแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์นี้ 3 ประเด็น คือ

2.1.1 ความถูกต้องและความครอบคลุมของข้อความและตัวเลือกใน
เรื่องความรู้ด้านสุขภาพและการปฏิบัติด้านสุขภาพ

2.1.2 ความสอดคล้องของข้อความด้านความรู้กับแบบสำรวจการปฏิบัติ
ด้านสุขภาพในแต่ละข้อของ เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

2.1.3 ความชัดเจนและความถูกต้องของภาษาที่ใช้

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและให้ข้อเสนอแนะเสร็จแล้ว นำผลที่ได้มาพิจารณา
ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ทุกท่าน โดยมีเกณฑ์ในการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

2.2.1 ความถูกต้อง ความครอบคลุม และความสอดคล้องของข้อความ
และตัวเลือกในเรื่องความรู้ด้านสุขภาพและการปฏิบัติด้านสุขภาพ ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิ
เสนอแนะข้อคิดเห็น ได้ดำเนินการทบทวนใหม่ในแง่ของหลักวิชาการ นโยบาย
กระทรวงสาธารณสุข เกณฑ์ชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) แนวปฏิบัติ ตลอดจน
สภาพท้องถิ่น แล้วจึงพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.2.2 ข้อความที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะในเรื่องของความชัดเจนและ
ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ได้ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คัดเลือกใช้
ข้อความที่เห็นว่ามีข้อความชัดเจนและถูกต้องมากที่สุด

แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ที่ได้แก้ไขแล้วนี้ ถือว่ามีความตรงตามเนื้อหา
ลักษณะดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อความเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ข้อความเกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพและการปฏิบัติ
ด้านสุขภาพ ซึ่งครอบคลุมเกณฑ์ชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 14 ตัวดังนี้

ข้อความด้านปฏิบัติ เรื่องการเผ่าระวังภาวะโภชนาการเด็กอายุต่ำกว่า
5 ปี (จปฐ. ข้อ 1) จำนวน 2 ข้อ

ข้อความด้านความรู้ เรื่องการเผ่าระวังภาวะโภชนาการเด็กอายุต่ำกว่า
5 ปี (จปฐ. ข้อ 1) จำนวน 7 ข้อ

ข้อความด้านการปฏิบัติ เรื่องการเผ่าระวังภาวะโภชนาการเด็กอายุ
5-14 ปี (จปฐ. ข้อ 2) จำนวน 1 ข้อ

ข้อความด้านความรู้ เรื่องการเผ่าระวังภาวะโภชนาการเด็กอายุ 5-14
ปี (จปฐ. ข้อ 2) จำนวน 5 ข้อ

ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการ เพาะระวางภาวะ โภชนาการในหญิงตั้งครรภ์	จำนวน	1	ข้อ
(จปฐ. ข้อ 3)			
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการ เพาะระวางภาวะ โภชนาการในหญิงตั้งครรภ์	จำนวน	6	ข้อ
(จปฐ. ข้อ 3)			
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมภายในบ้านและบริเวณ	จำนวน	10	ข้อ
บ้าน (จปฐ. ข้อ 5)			
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมภายในบ้านและ	จำนวน	18	ข้อ
สิ่งแวดล้อม (จปฐ. ข้อ 5)			
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องสิ่งแวดล้อมหลักสุขาภิบาล (จปฐ. ข้อ 6)	จำนวน	2	ข้อ
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมสุขาภิบาล (จปฐ. ข้อ 6)	จำนวน	2	ข้อ
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องความเพียงพอของน้ำดื่มที่สะอาด (จปฐ. ข้อ 7)	จำนวน	2	ข้อ
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการจักหาน้ำสะอาด (จปฐ. ข้อ 7)	จำนวน	4	ข้อ
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กอายุต่ำกว่า	จำนวน	1	ข้อ
1 ปี (จปฐ. ข้อ 8)			
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กอายุต่ำกว่า	จำนวน	7	ข้อ
1 ปี (จปฐ. ข้อที่ 8)			
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กวัยประถมศึกษา	จำนวน	1	ข้อ
ศึกษา (จปฐ. ข้อที่ 10)			
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กวัยประถมศึกษา	จำนวน	3	ข้อ
(จปฐ. ข้อที่ 10)			
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องข่าวสารสุขภาพ (จปฐ. ข้อ 12)	จำนวน	1	ข้อ
ข้อคำถามคัดค้านความรู้ เรื่องข่าวสารสุขภาพ (จปฐ. ข้อ 12)	จำนวน	2	ข้อ
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการดูแลก่อนคลอด (จปฐ. ข้อ 13)	จำนวน	3	ข้อ
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการดูแลก่อนคลอด (จปฐ. ข้อ 13)	จำนวน	6	ข้อ
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการดูแลระหว่างคลอดและหลังคลอด	จำนวน	2	ข้อ
(จปฐ. ข้อ 14)			
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการดูแลระหว่างคลอดและหลังคลอด	จำนวน	5	ข้อ
(จปฐ. ข้อ 14)			

ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการวางแผนครอบครัว (จปฐ.ข้อ 21)	จำนวน	2	ข้อ
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการวางแผนครอบครัว (จปฐ.ข้อ 21)	จำนวน	4	ข้อ
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการเป็นสมาชิกกลุ่ม (จปฐ.ข้อ 22)	จำนวน	1	ข้อ
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการเป็นสมาชิกกลุ่ม (จปฐ.ข้อ 22)	จำนวน	3	ข้อ
ข้อคำถามด้านการปฏิบัติ เรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา (จปฐ.ข้อ 23)	จำนวน	1	ข้อ
ข้อคำถามด้านความรู้ เรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา (จปฐ.ข้อ 23)	จำนวน	3	ข้อ

2.2 ความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเป็นมุสลิม สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นอย่างดี จำนวน 10 ท่าน ไปทดลองสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ เกี่ยวกับประชากรที่จะศึกษาจำนวน 6 ราย โดยขณะที่ผู้ช่วยวิจัยท่านใดท่านหนึ่งทำการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิจัยอีก 9 ท่านจะอยู่ในเหตุการณ์และร่วมฟังการสัมภาษณ์พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลและผลการสำรวจของกลุ่มอย่างรายเค้าวกันนี้ด้วย จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ตรวจสอบผลการบันทึกข้อมูลของผู้ช่วยวิจัยแต่ละท่านในแต่ละข้อคำถาม หากพบว่าไม่เหมือนกันจะชี้แจงและทบทวนกันใหม่อีกครั้งหนึ่ง จนเป็นที่เข้าใจ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอบหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บข้อมูลจากประชากรในพื้นที่ที่จะศึกษา โดยผู้วิจัยได้ถือหนังสือ ไปชี้แจงและขอความร่วมมือด้วยตัวเองผ่านหัวหน้าสำนักงานจังหวัด ซึ่งจังหวัดฯ ได้ทำหนังสือถึงนายอำเภอ เพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ช่วยวิจัยรับหนังสือจากจังหวัด ฯ ไปเสนอนายอำเภอด้วยตัวเอง โดยผ่านสาธารณสุขอำเภอ จากนั้นจึงติดต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล เพื่อขอความร่วมมือพาผู้วิจัย ไปพบผู้ใหญ่บ้านที่รับผิดชอบหมู่บ้านที่ต้องการศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์และนัดวันที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 บรมนิเทศผู้ช่วยวิจัยให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้วิจัยชุดเดียวกันเก็บรวบรวมข้อมูลของทั้งสามจังหวัด โดยการสำรวจบ้านและสัมภาษณ์แม่บ้านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกครัวเรือนภายในหมู่บ้าน ก่อนที่ผู้วิจัยจะแยกย้ายไปสำรวจบ้านแต่ละครั้ง จะทำความเข้าใจและแบ่งแวกบ้านที่จะสำรวจในระหว่างผู้ช่วยวิจัยทั้ง 10 คน คนละ 10 ครัวเรือน พร้อมทั้ง

นัดเวลาและสถานที่นัดพบรับประทานอาหารกลางวันและทำการละหมาดซุฮริภายในหมู่บ้าน ผู้วิจัยจะไม่มีหน้าที่ในการสำรวจบ้าน แต่จะเป็นผู้เก็บรวบรวมเอกสารผลการให้บริการซึ่งนำหนักเด็ก การให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรค จากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบลที่รับผิดชอบหมู่บ้านนั้น ๆ

3.3 จำนวนตัวอย่างประชากรที่สำรวจได้ 277 ครัวเรือน

3.4 ช่วงเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เดือนเมษายน 2530

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากผลการสำรวจที่เก็บรวบรวมได้ ไปคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC+ ที่หน่วยคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

4.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว แจกแจงเป็นจำนวนและร้อยละ

4.2 ความรู้และการปฏิบัติด้านสุขภาพ แจกแจงเป็นจำนวนและร้อยละตามเกณฑ์ที่วัด จปฐ.

4.3 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ด้านสุขภาพในกลุ่มที่เข้าเกณฑ์และไม่เข้าเกณฑ์ จปฐ. และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ค่า t-test

4.3.1 หาค่าเฉลี่ย (MEAN) โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2522:40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\begin{aligned} \bar{X} &= \text{ค่าคะแนนเฉลี่ย หรือมัชฌิมเลขคณิต} \\ \sum X &= \text{ผลรวมของคะแนนความรู้ด้านสุขภาพของจปฐ. แต่ละข้อ} \\ N &= \text{จำนวนตัวอย่างประชากร} \end{aligned}$$

4.3.2 หาสถาปัตยกรรมเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2522 : 51)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

$$\begin{aligned} SD &= \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ \sum X^2 &= \text{ผลรวมของค่ากำลังสองของคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของจปฐ. แต่ละข้อ} \\ \frac{\sum X}{N} &= \text{ผลรวมของคะแนนความรู้ด้านสุขภาพของจปฐ. แต่ละข้อ} \\ N &= \text{จำนวนตัวอย่างประชากร} \end{aligned}$$

4.3.3 ทาค่า t (t-test) โดยที่ใช้สูตร (ทวี รื่นจินดา 2527 :233)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2}}$$

\bar{X}_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพตามเกณฑ์ จปฐ. ของกลุ่มที่คุณภาพชีวิตเข้าเกณฑ์ จปฐ. นั้น

\bar{X}_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพตามเกณฑ์ จปฐ. ของกลุ่มที่คุณภาพชีวิตไม่เข้าเกณฑ์ จปฐ. นั้น

S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพตามเกณฑ์ จปฐ. ของกลุ่มที่คุณภาพชีวิตเข้าเกณฑ์ จปฐ. นั้น ยกกำลังสอง

S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพตามเกณฑ์ จปฐ. ของกลุ่มที่คุณภาพชีวิตไม่เข้าเกณฑ์ จปฐ. นั้นยกกำลังสอง

n_1 = จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่คุณภาพชีวิตเข้าเกณฑ์ จปฐ.

n_2 = จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่คุณภาพชีวิตไม่เข้าเกณฑ์ จปฐ.

$$\text{และ d.f} = \frac{(S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2)^2}{\frac{(S_1^2/n_1)^2}{n_1-1} + \frac{(S_2^2/n_2)^2}{n_2-1}}$$